

Landstingsstyrelsen
Landstingshuset
Box 22550
104 22 Stockholm

**Samordning för tandvårdspatienter med komplexa vårdbehov
PaN 0306-00050-28**

Patientnämnden beslöt vid sitt sammanträde 17 juni 2003, § 61, att uppmärksamma Landstingsstyrelsen på behovet av samordning för tandvårdspatienter med komplexa vårdbehov. En samlad bedömning kring den enskilde patienten skulle minska dessa patienters benägenhet att ständigt söka nya vårdgivare vilket i sin tur skulle spara åtskilliga resurser i form av tid, pengar och fortsatta problem.

Landstingets beställare av tandvård, Tandvårdsenheten, får liksom Patientnämnden ett flertal samtal, inte sällan från samma patient, som berättar om sina svårigheter att få den vård de anser att deras symtombild kräver. Av samtalen och breven framgår oftast att kontakter med ett flertal vårdgivare inom sjukvård och tandvård och myndigheter förevarit. Tandvårdsenheten anser att ett förbättrat sätt att bemöta dessa patienter måste börja i en allsidig multidisciplinär utredning inom sjukvården av specialister inom områden med anknytning till patientens symptom. Tandvården bör också vara representerad med tex. bettfysiologi.

Folktandvården anser att en utvidgad funktions- och smärtutredning utförd av bettfysiolog och protetiker, ingående i en vårdkedja tillsammans med algolog, röntgenolog, endodontist och oral-kirurgi, samt eventuellt en komplicerad funktions- och smärtbehandling skulle kunna vara ett sätt att försöka hjälpa dessa patienter.

Patientnämndens erfarenhet är att det oftast saknas en helhetssyn vad gäller sambandet mellan vårdens olika professioner. Personer med ett stort och/ eller komplicerat vårdbehov hamnar idag lätt mellan olika vårdgivare och varje enskild vårdgivare ställs därmed också inför en svår bedömning. Patientnämnden anser att Tandvårdsenhetens och Folktandvårdens förslag med en utvidgad vårdkedja är en viktig modell för att bemöta tandvårdspatienter med speciella vårdbehov.

Med vänliga hälsningar

Christina Tallberg
Ordförande

Åsa Rundquist
Förvaltningschef

Bilaga: PM

PM**Samordning för tandvårdspatienter med komplexa vårdbehov****Ärendet**

Patientnämnden är en fristående, opartisk instans dit patienter, anhöriga och vårdgivare kan vända sig med klagomål, frågor och synpunkter som rör all offentligt finansierad hälso- och sjukvård och folktandvården.

En patientkategori som upprepade gånger vänder sig till Patientnämnden är de personer som söker vård för uttalade besvär och som upplever att vården ej utreder och behandlar deras problem, inte minst inom tandvården. I sin förtvivlan ringer de runt till olika instanser för att få hjälp.

Denna patientgrupp omfattar en rad olika personer med olika symtombild från tänder och munhåla som har det gemensamt att deras efterfrågan på vård ej har kunnat tillfredsställas trots i vissa fall omfattande insatser från vårdgivare. Symtombilden är oftast komplicerad och det odontologiska behandlingsbehovet svårt att fastställa. Problematiken är att patienten många gånger behandlats av ett flertal tandläkare men som ej kunnat fullfölja behandlingen på grund av bristande Kooperation eller att symtombilden inte förändrats till det bättre. Detta har också fått till följd att någon permanent terapi inte kunnat genomföras vilket lett till ytterligare förfall av tänderna. Kostnaderna för vården blir så hög att denna patientgrupp inte heller har ekonomiska förutsättningar att genomföra en adekvat behandling.

Under stor del av 1970 stödde landstinget Tandläkarhögskolan att ta emot denna patientgrupp och både folktandvården och privattandvården remitterade patienter för utredning och eventuell terapi. Landstinget subventionerade den protetiska delen av detta omhändertagande med medel motsvarande en halvtid protetikertjänst. Denna tjänst drogs så småningom in. Omkring 1990 startade Tandläkarhögskolan på avdelningen för oral diagnostik en "smärtgrupp" för att utreda och göra en samlad tvärvetenskaplig bedömning av dessa patienter. Smärtgruppen bestod av ämnesföreträdare för oral röntgendiagnostik, oral kirurgi, bettfysiologi och endodonti. Den inledande utredningen utfördes av doktorand och smärtforskare. Den samlade bedömningen som gruppen gjorde accepterades i hög grad av patienterna och underlättade den fortsatta behandlingen. Även denna verksamhet har upphört av ekonomiska skäl.

Synpunkter

Landstingets beställare av tandvård, Tandvårdsenheten, får liksom Patientnämnden ett flertal samtal, inte sällan från samma patient, som berättar om sina svårigheter att få den vård de anser att deras symtombild kräver. Av samtalen och breven framgår oftast att kontakter med

ett flertal vårdgivare inom sjukvård och tandvård och myndigheter förevarit. Tandvårdsenheten anser att ett förbättrat sätt att bemöta dessa patienter måste börja i en allsidig multidisciplinär utredning inom sjukvården av specialister inom områden med anknytning till patientens symptom. Tandvården bör också vara representerad med tex. bettfysiologi.

Folktandvården anser att en utvidgad funktions- och smärtutredning utförd av bettfysiolog och protetiker, ingående i en vårdkedja tillsammans med algolog, röntgenolog, endodontist och oralkirurgi, samt eventuellt en komplicerad funktions- och smärtbehandling skulle kunna vara ett sätt att försöka hjälpa dessa patienter. Ett sätt att tillgodose dessa resurser är att landstinget gör en beställning av denna vård.

Patientnämndens erfarenhet är att det oftast saknas en helhetssyn vad gäller sambandet mellan vårdens olika professioner. Personer med ett stort och/ eller komplicerat vårdbehov hamnar idag lätt mellan olika vårdgivare och varje enskild vårdgivare ställs därmed också inför en svår bedömning. Patientnämnden anser att Tandvårdsenhetens och Folktandvårdens förslag med en utvidgad vårdkedja är en viktig modell för att bemöta tandvårdspatienter med komplexa vårdbehov. Det måste också tillföras ekonomiska resurser för detta.

Förslag till beslut

Att uppmärksamma Landstingsstyrelsen på behovet av samordning för tandvårdspatienter med komplexa vårdbehov. En samlad bedömning inom tandvård och sjukvård kring den enskilde patienten skulle minska dessa patienters benägenhet att ständigt söka nya vårdgivare vilket i sin tur skulle spara åtskilliga resurser i form av tid, pengar och fortsatta problem.

Åsa Rundquist
Förvaltningschef